

גליון 691
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

לא עליתי למיטתי עד שמחלתי
לכל אלו שציערו אותי

מסופר: רבי אבא היה יושב בשער הפתח של לוד, ראה בן אדם אחד שהיה בא ויושב באיצטבא עשויה מן תל עפר, והיה עייף מהדרך ויושב ונחש. פתאום ראה רבי אבא נחש אחד שהיה בא אצלו להזיקו, ויצא שרץ מן אפעה מין נחש ארסי והרג את הנחש. כאשר נעור האיש ההוא, ראה את הנחש ההוא מולו שהיה מת, נעמד האיש ההוא ונפלה האיצטבא ההיא לעומק שמתחתיו והוא ניצל. בא רבי אבא אצלו אמר לו אמור לי מה מעשיך? שהרי הקדוש ברוך הוא עשה לך שני נסים אלו, אין הם לחינם. אמר לו אותו אדם, כל ימי לא עשה לי בן אדם רע בעולם שלא התפייסתי עמו ומחלתי לו, ועוד, אם לא יכולתי להתפייס עמו, לא עליתי למיטתי עד שמחלתי לו ולכל אלו שציערו אותי, ולא נטרתי לו שנאה כל היום על הרע ההוא שעשה לי, ולא די לי זה אלא שמזהיום ההוא והלאה השתדלתי לעשות עימהם טוב.

(זוהר הקדוש פר' מקץ)

פרשת השבוע

איש כי ידור נדר וגו' ככל אשר היצא
מפיו יעשה (ל' - ג')

פעם נכח הרה"ק רבי יהושע לייב דיסקין זיע"א בהספד, שנערך במלאות שבעה לאחד מתלמידיו. אמרו כנהוג תפילת מלא רחמים. ובתום ההספד התפור הקהל. לאחר מכן הזמין הרב את שמש בית הכנסת, נתן לו מטבע לעילוי נשמת המנוח, והדגיש עבור כל הקהל שנכח בעת תפילת אל מלא רחמים, וטעמו ונימוקו היה, כי החזן הרי אמר בעבור שכל הקהל נודרים צדקה לעילוי נשמתו, על כן ראה חובה לעצמו להבטיח שלא יכשל הציבור בהתחייבות זו.

ככל היוצא מפיו יעשה (ל' - ג')

מסופר על הרה"ק רבי ישראל אבוחצירא זיע"א ה"בבא סאלי, שנסע עם חתנו הרב דוד יהודיוף וצ"ל בשנת תשכ"ז לאשדוד, ושם ביקרו וקן מופלג. ואמר הצדיק לחתנו שיבקש ברכה מהזקן. לאחר שיצאו משם, אמר הצדיק לחתנו, זקן זה שהנך רואה, הרי יש לו שינים, ידיים ורגליים, וכל אבריו שלמים, והיום הוא בגיל מאה ושלש עשרה שנה, ולפני מאה שנה ביקש ממנו הסבא קדישא רבנו יעקב אבוחצירא זיע"א, שישלים לו מנין וכן עשה. והרב

בירכו שיהיה בריא ושלם עד מאה ועשרים, והנך רואה כי ברכת הרב נתקיימה במלואה, והוא בריא ושלם. וזה ככל היוצא מפיו יעשה.

אלה מסעי בני ישראל וגו'
(ל"ג - א')

כל מסע ומסע של בני ישראל היה על פי ה' (בעל הטורים) פעם סיפר הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א, בחורף אחד בימי נעורי נסעתי עם מורי ורבי הרה"ק רבי מרדכי מקרעמניץ זיע"א, ועשינו את דרכנו בעגלה במורד צר בתוך השלג, פחדתי מאד ואמרתי בליבי עוד מעט והעגלה תתהפך, עד אשר עמדתי לקפוץ מהעגלה. אז אחז הרבי בידי ואמר, כלום לא יקרה. כעבור זמן לא רב עזבה העגלה את המדרון המפחיד, ונסעה בנתיב מישור בנסיעה רגועה וללא כל מורא. לפתע פתאום ללא כל הכנה מוקדמת, התהפכה העגלה ואנו נורקנו מתוכה אל צידי הדרך. אמר לי רבי הקדוש, מי שפוחד מהיצר הרע, חזקה שלא יפול אל תוך רשתו, אולם מי שבטוח שלא יפול לידי, נופל גם נופל.

זמני השבת

פרשת מטות-מסעי

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:05 ת"א: 7:21

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:21 ת"א: 8:23 ר"ת: 8:55

אשריך שזכית לרגע נדיר של גילוי פנים בתוך

הסתר-הפנים הגדול של הגלות המרה

בימיו של האר"י הקדוש (רבי יצחק לוריא) ז"ל חי בעיר צפת יהודי ירא-שמים מופלג ותלמיד-חכם גדול, ושמר ר' אברהם הלוי ברוכים זיע"א. שנים רבות נהג ר' אברהם להשכים קום מדי לילה סמוך לחצות, לסובב בסמטאות העיר, להקיש על דלתות הבתים ולהעיר לעבודת הבורא את תלמידי-החכמים והמקובלים הרבים שגדשו את צפת. לא הייתה חולפת שעה ואלה היו מתנערים מיצועם וממהרים לבתי-הכנסת, כדי לערוך 'תיקון חצות' ולבכות את מר הגלות. לאחר אמירת 'תיקון חצות' היו הכול לומדים בעיון ובהתמדה תורה – נגלה ונסתר. בליל של קולות לימוד היה בוקע אז מבתי-הכנסת ומתפשט בחלל האוויר של צפת. סמוך להנץ החמה היו פונים האנשים לטבילה במקווה, ולאחר מכן מתפללים שחרית בנחת ובכוונה.

דמות מרתקת וייחודית היה ר' אברהם. כל ימיו חי בדוחק ובפרישות, ופעל נמרצות לחיזוק כל ענייני הקודש של צפת. הרבה לעסוק בתפילה ובתורה. אך את עיקר חייו ומעשיו הקדיש לעניין אחד – גלות השכינה. בכל פעם שהיה עולה עניין הגלות על שפתיו, אפף אותו צער עמוק. הוא היה מוכיח בשער, מעורר להרבות בקינה על בית-המקדש שחרב. כה רבות התעסק בגלות השכינה ובגאולתה, עד שהאר"י הקדוש בכבודו ובעצמו העיד עליו כי נשמתו היא גלגול של ירמיהו הנביא.

יום אחד נפל ר' אברהם למשכב. מצבו הידרדר והלך עד שהגיע ממש לשערי מוות ר"ל. טובי הרופאים בסביבה הוזעקו למיטתו, אך הם אמרו נואש. מכריו השלימו בליבם עם המצב, ודומה היה כי גם ר' אברהם עצמו מכין את עצמו ליום המוות. השמועה על מחלתו האנושה של ר' אברהם הגיעה לאוזני האר"י, והוא מיהר לבקרו. אמר לו האר"י: "דע לך ר' אברהם כי נשלמו ימייך, ולא נותר לך עוד זמן רב לחיות, אולם עדיין יש לפניך סיכוי להסיר את רוע הגזירה, לקום ממיטת חוליך ולשוב לאיתנך. זאת, אם תעלה לירושלים, להתפלל ליד שריד בית-מקדשנו, הכותל המערבי. אם תגיע לשם ותפיל תחינה, מעומק הנפש, תזכה לראות את השכינה הקדושה. והיה אם תזכה לכך, מובטח אתה כי תחיה עוד שנים רבות".

כששמע זאת ר' אברהם, גמר בליבו לצאת לירושלים ויהי מה. באותם ימים זה לא היה דבר של מה-בכך. הנסיעה התנהלה על-

גבי חמורים, עברה בדרכים לא-סלולות וארכה ימים אחדים. היא גם עלתה סכום כסף שהיה למעלה מהישג-ידו של ר' אברהם. אף על פי כן קיבל עליו ר' אברהם את המסע. בתוך ימים אחדים חלה התאוששות מה במצבו, עד שהצליח לרדת ממיטת חוליו ולעמוד על רגליו. משהתחזק גופו עוד והוא חש עצמו חזק דיו לקראת הדרך הארוכה והמתירה, החל למכור את מיטלטלי ביתו, כדי לממן את הנסיעה, שכן עני מרוד היה וכסף מזומן לא היה בידו. כשהכול היה מוכן לנסיעה הסתגר ר' אברהם בביתו שלושה ימים ושלושה לילות, בתענית ובתפילה לקראת המסע. רק לאחר מכן יצא בדרך העולה לירושלים עיר-הקודש. דרך ארוכה וקשה עברה על ר' אברהם מצפת לירושלים. כמה פעמים כבר היה נדמה לו שגופו החלוש לא יצליח לעמוד בטלטולי הדרך. רק אמונתו הגדולה נסכה בו כוח, עד שהגיע לירושלים.

כשהגיע לעיר-הקודש לא פנה לאכסניה. הוא שם מיד את פעמיו אל הכותל המערבי. השעה הייתה שעת לילה. ר' אברהם החל לשפוך את תחינתו לפני הקב"ה, מתוך בכיות רמות וזעקות קורעות-לב, עד שאפסו כוחותיו. לפתע, מתוך העייפות הגדולה והחולשה הכבדה, הבחין בדמות לבושת שחורים, מיתמרת ועולה כענן מהכותל ועד לב השמים. הבין ר' אברהם כי אותה דמות לבושת שחורים היא-היא השכינה הקדושה השרויה בגלות, עטופה שחורים, ומתגוללת בעפרה על בניה הנתונים בצרה ובשביה. כאב חד פילח את ליבו, כל גופו הודעזע והוא שב ונפל על פניו, בוכה בכי מר: "ציון המסולאת בפז, אוי לי שראיתיך בכך!", ומרוב צער התעלף. בחזיון חלומו ראה את הדמות לבושת השחורים קרבה אליו ומניחה את ידיה על פניו, מוחה את דמעותיו ואומרת: "הינחם, בני אברהם, כי יש תקווה, ושוב בנים לגבולם. עוד אשוב לרחם עליהם ואקבצם". הקיץ ר' אברהם מעלפוננו, ושב להכרתו כשהוא משנן לעצמו את הדברים שראה ושמע.

כעבור כמה ימים החל ר' אברהם במסעו חזרה לעיר צפת. הוא שב אל העיר מאושש, שמח וטוב-לב. כשראהו האר"י, הבחין מיד על פניו כי אמנם התפלל מעומק הלב ואף זכה לחזות בגילוי השכינה. אמר לו האר"י: "אשריך שזכית לרגע נדיר של גילוי פנים בתוך הסתר-הפנים הגדול של הגלות המרה. כל זאת בזכות שכל חיך השתתפת בצערה של השכינה ומשום שאתה מעיר ומעורר יהודים מדי לילה לבכות את הגלות. מעתה מובטחת לך אריכות ימים". וזה ר' אברהם ברוכים לחיות בעיר-הקודש צפת עוד עשרים ושתיים שנה ולהמשיך בעבודת ה'.

משל ונמשל

מצווים אנו להרים את האבן הטובה

משל ליהודי עני ואביון מטופל בילדים הרבה ומחוסר פרנסה. כל ימיו היה מתענה ומתלבט בלבטים קשים כדי להשתכר למחייתו ולמחיית אנשי ביתו, ומעולם לא עלה בידו להשיג אפילו כדי פרנסה בצמצום. פעם אחת היה מהלך ברחוב ונפשי מרה עליו מאוד, שכן יודע היה שאין בביתו אפילו מזון סעודה אחת ואף ריווח כלשהו לא נראה לעין, והנה בלכתו כך בראש מורד הבריק דבר מה לנגדו, משהפנה ראשו ראה איזה דבר מנצנץ אולי שבר זכוכית, או חתיכת פח חדש, כמעט שגמר בדעתו לעבור משם ולהמשיך בדרכו, אולם אף על פי כן חשב שמא כדאי לו לסור ולראות מהו הדבר הנוצץ, אולי מטבע הוא? ואפשר יהיה לקנות בו לחם לפי הטף. גחן והרים את הדבר וראה שזו אבן מבריקה בשלל צבעים, אבן גדולה ומלוטשת שבשעה שמגלגלים אותה ביד, היא מתנוצצת כל פעם בצבע אחר. התחיל הדבר להיות משונה ומוזר בעיניו, פנה והלך ונכנס לחנותו של צורף זהב והראה לו את האבן. משבחן הצורף את האבן קפץ וקרא שאוצר כזה עין לא ראתה עדיין, וכי ראוייה אבן כזאת לפאר את כתרו של הקיסר. מיד שלח הצורף והודיע לקיסר על האבן יקרת המציאות שנתגלגלה בהיסח הדעת לידיו של העני. הביאו את העני דנן עם האבן לפני הקיסר, והקיסר אינו פוסק מלהלל ומלשבח את האבן המופלאה והוא מתפעל מיופיו הרב. לבסוף פונה הקיסר אל העני ושואל אותו כמה הוא רוצה בשכרה של האבן? "אדוני המלך" אומר העני, כלום יכול אני לדעת כמה לבקש בעדה? הרי לא ידעתי שיש ערך לאבן זו בשעה שמצאתי, והגבהתי אותה. אף על פי כן נתן המלך לעני הרבה מתנות ונכסים בעד האבן, אם כי לא ידע הלה כלל מה שוויה, ואף קרבו קרבה יתירה והושיבו בסוד שריו ויועציו.

והנמשל: תורתנו הקדושה, לומדיה ומקיימי מצוותיה, אינם צריכים כלל לחשב חשבון גודל וערכה ורום חשיבותה, ולפעמים אף חייבים להסיח דעתם לגמרי מכך כי רב ערכה מפו ומפנינים יקרה, מצווים הם להרים את האבן הטובה, ללמוד בה ולקיים את הכתוב בה בלא לחשוב כלל על השכר הצפוי להם בעבור זה, כי על כן נאמן הוא מלך מלכי המלכים הקב"ה, שלא יקפח שכרה של שום בריה, וישלם לו לבעל המציאה שכרו משלם.

(אחד המגידים)

בזכות הצדקה והחסד נבטלה הגזירה

מעשה שהיה בזמן רבינו האר"י ז"ל (יומא דהילולא ה' מנ"א) בשעה שישב ולמד סתרי תורה עם תלמידיו. שפתאום באמצע הלימוד הפסיק רבינו האר"י, ואמר, ברוך דיין האמת, קול כרוז אני שומע מבית הדין של מעלה, "שנגזרה גזירה שיעלה ויבא ארבה אין מספר לגדודיו, ויחנה בכל גבול צפת, ויאכל את כל עשב הארץ ואת כל פרי העץ, וכל תבואתה ישרש, ולא תשאר מחיה לכל יושביה, והכל בעון שהעלימו עיניהם מאת עני תלמיד חכם וצדיק אחד, ושמו ר' יעקב אלטרץ, שיושב בתענית ומתערעם כביכול על הקדוש ברוך הוא, שנשאר בחוסר כל ואין חומל ואין מרחם. והקב"ה לא יכול להחריש ולהתאפק על צערו של העני הזה, ויחר אפו על שכניו תושבי צפת שאינם משגיחים ואינם חסים עליו". ע"כ לשון הכרוז.

וסיים רבינו האר"י, לכן אחי ורעי, הבה נקבץ מעט כסף מאתנו כל אחד כאשר תשיג ידו, ואחד מן הישיבה יקנה מצרכי מזון לחם ולפתן, לפרוס לרעב לחמנו, והנשאר מן הכסף יתנוהו לעני הנוכח שיקנה בהם מה שירצה, ויקום אחד מן החבורה רבי יצחק הכהן, ויקח הכסף בידו, וימהר ללכת אל החנות, ויקנה מצרכי מזון, וירץ אל בית העני הנוכח, ויראהו משתטח על הרצפה, ובוכה על רוע מזלו, כי מנהגו היה לשאוב מים בחביות של כלי חרס ולמוכרם בפרוטות להחיות את נפשו, ובאותו יום בבוקר השכם, נפלו מידיו החביות, ונשברו, ונשאר בלי מזון, ומבלי משען ומשענה, וכאשר שמע אותו ר' יצחק הכהן, הושיבו על יד השולחן, ונתן לו מברכת ה' אשר בידו, האכילתו והשקהו, ויתר המעות נתן לו לקנות חביות אחרות להתפרנס על ידם, כאשר היתה באמנה אתו. ויאמר לו, אדוני החכם, למען השם, עמוד והתפלל לפני הקב"ה, שירחם על תושבי צפת ויבטל מעליהם כל גזרות קשות ורעות, כי בגללך נגזר שיעלה ארבה ויבא בכל צפת, ולא יותיר מחיה לכל תושביה, ואנא הזהר מכאן ולהבא מלהתערעם על מידותיו של השם יתברך. והודה לו אותו חכם, וקיבל עליו שלא יוסיף לעשות כדבר הזה, ועמד והתפלל בדמעות לפני השם יתברך שימחול לו, ושיסיר חרון אפו מעל תושבי צפת, ויבטל מעליהם כל גזרות קשות ורעות, וינחם על הרעה לעמו. ואחר כך חזר רבי יצחק הכהן אל הישיבה וסיפר להם כל המאורע, ויאמר להם רבינו האר"י, דעו וראו כי בגלל הצדקה שעשינו עם העני הנוכח נתבטלה הגזירה של הארבה, הודות להשם יתברך על רוב רחמיו וחסדיו. וחזרו ללמוד עם הרב.

והנה כעבור שעה אחת עלה הארבה על גבול צפת חיל גדול וכבד מאוד, ויכס את עין כל הארץ ותחשך הארץ, וכל התלמידים נבהלו ונחרדו, ויאמר להם האר"י, אל תיראו, כי כבר נתבטלה הגזירה, ורק טרם נמסרה הידיעה לארבה שלא יבא הנה, וכך היה, לאחר זמן קצר הפך ה' רוח ים חזק מאד וישא את הארבה ויתקעהו לתוך הים הגדול, ולא נשאר ארבה אחד בכל גבול צפת, ויושע ה' לעמו ולנחלתו בזכות הצדקה והחסד שגמלו לאותו עני. ומהיום ההוא והלאה נתנו עיניהם תושבי צפת על העני ההוא להשיג על כל צרכיו.

צ'ין אדם לחברו

כדי שהיהודי לא יצטער

מסופר על הרה"ק בעל ה"קדושת ציון" מבאבוב זיע"א (יומא דהילולא ד' מנ"א), ששהה פעם בקראקא, ונכנס למוכר ספרים וביקש לקנות ספר מסוים. קבע המוכר שמחירו של הספר חמישה זהובים. הרבי עמד על המקח והציע רק ארבעה זהובים, טען המוכר שהספר עלה לו הרבה. ולבסוף הוציא הרבי שטר של חמישה זהובים ושילם. תמחו המלווים של הרבי, מה היה לו להקפיד ולהתמקח על פרוטות? הסביר להם ה"קדושת ציון", אילו הייתי מסכים מיד למחיר שקבע המוכר לספר, היה המוכר מצטער והיה מתחרט שלא דרש וקיבל ששה או שבעה זהובים, וכך יצא נפסד, עתה שעמדתי על המחיר הריהו נהנה מהריוח שנשאר בידו.

ואהבת לרעך כמוך

מסופר על הרה"ק מ"שומרי אמונים ויע"א בעל ה"חוקי חיים" זיע"א, שנהג לומר, שיאמרו לפני התפילה "הריני רוצה לקבל עלי מצות ואהבת לרעך כמוך", והסביר, שסתם להגיד הריני מקבל עלי מצות ואהבת לרעך כמוך, זה לא תמיד אמיתי, כי אולי יש לו טענות על יהודי אחד, וצריך למחוק הטענות בלבו לגמרי, ולא לומר סתם שקר, אלא יאמר הריני רוצה, והקב"ה יסייעהו באמת להגיע לאהוב רעהו כמוהו ממש.

(ספר גם אני אודך)

בזכות מצות הכנסת כלה

פעם נסעו חסידים ללובלין עם בעל עגלה, שהיה אדם פשוט מאד. בבואם מיהרו החסידים לקבל את פני רבם

ה"חווה" הקדוש זיע"א, וכל אחד הכין את הקוויטעל שגיגש בקודש פנימה. ראה העגלון וביקש שיירשמו גם לו קוויטעל ומסר אותו לאחד החסידים, והוא עצמו הלך לבית מרוח. כשנכנסו החסידים לרבי ועמם החסיד שהביא עמו את הקוויטעל של בעל העגלה, התעכב ה"חווה" בקריאת הקוויטעל ואמר כי איש זה מאיר וזורח בכל העולמות, החסידים שמעו ותמהו, כי הכירו את העגלון לאדם פשוט ועם הארץ. הם שמרו דברי רבם והחליטו להתחקות אחרי מעשיו. שמה נמנה הוא עם ל"ו הצדיקים שבדור.

הלכו החסידים לחפש את העגלון באכסניה בה שהה, בבואם קידמו את פניהם קולות צהלה ורינה, הציצו פניהם והבחינו בפניו הזורחים של בעל העגלה שלהם כשהוא מרקד לפני חתן וכלה. ניגשו אליו החסידים ושחו באווניו את דברי הרבי, וביקשו את הסברו. סיפר להם בעל העגלה את סיפורו: בבואי לאכסניה שמעתי קולות מריבה, היו כאן חתן וכלה עניים שאמורים היו להיכנס לחופה, אך הכלה לא היה בידה לסלק את הנדוניה שהבטיחה, והחתן סירב להיכנס לחופה, כשראיתי את עגמת הנפש של כל הנוכחים, שאלתי באיזה סכום מדובר, הסכום היה גבוה, אך אני החלטתי לשעבד את כל חסכונותיי שחסכתי לעצמי במשך כל השנים, ובלבד שלא יבוטל השידוך. ואכן, המשודכים התפייסו ואני שמח כאן כאילו אני מחתן את בני. ראו החסידים את ענינו הקדושות של רבם ה"חווה" הקדוש צופיות, וכיצד הבחין מיד בשנוי שחל באותו בעל עגלה שקנה עולמו בשעה אחת.

הילולא דצדקיא

שבת קודש א' מנ"א

אהרן הכהן בן עמרם (ב"א תפ"ז)
אלעזר הכהן בן אהרן הכהן (ב"א תקט"ז)
הרה"ק רבי נתן נטע מאוריתש ב"ר יוסף (נטע שעשועים - חותן הבת עין - תקמ"ה)
יום שני ג' מנ"א
הרה"ק רבי שמשון מאוסטראפאליע ב"ר פסח (ת"ח)
הרה"ק רבי מנחם עזריה מפאנו ב"ר יצחק ברכיה (רמ"א מפאנו - שפ"ה)
יום שלישי ד' מנ"א
הרה"ק רבי בן ציון ב"ר שלמה מבאבוב (קדושת ציון - תש"ג)

יום רביעי ה' מנ"א

רבינו יצחק לוריא אשכנזי ב"ר שלמה (האר"י הקדוש - של"ג)
הרה"ק רבי חיים מקראסנא ב"ר צבי הירש (תלמיד הבכש"ט - תקנ"ג)

יום שישי ז' מנ"א

הרה"ק רבי ישכר דב ב"ר אריה יהודה מולאטשוב (תקנ"ה)
הרה"ק רבי משה גרינוולד ב"ר עמרם (ערוגות הבושם - תרע"ו)
הרה"ק רבי אליעזר רוזנפעלד מאושפיזין הי"ד ב"ר יהושע מקאמינקא (תש"ג)
הרה"ק רבי שלום נח ב"ר משה אברהם (ה"נתיבות שלום" מסלונים - תש"ס)
זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רביטבין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" רפרסם יוסף הדרש" על המצוות.

השארית הפת על השלחן בברכת המזון (ג)

(ד) בימינו שאין הרגילות כלל ליתן שיוירי הלחם לעניים, אין צורך להשאיר פתיתין כשיעור נתינה, אלא די במעט פירורים ותו לא, ובפרט אם יודעים ששיוירי הפת ילך לאיבוד. (שו"ת או נדברו חי"א סימן מ"ו)

(ה) לכתחילה יש לשיר מהפת שהיה על השלחן בעת האכילה, ולא יאכל כל הפת, ואח"כ יביא איזה חתיכת פת שלא היה על השלחן כלל, בכל עת האוכל. (שלחן הטהור על שו"ע שם, בור זהב ס"ק א')

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ הרה"ק

רבי בן ציון ב"ר שלמה מבאבוב זיע"א

(קדושת ציון)

נלב"ע ד' מנ"א תנצב"ה